

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

OBRAČUN Z MAKEDONSTVUJUŠČIMI

Burov o odnosajih z našo državo - Aretacije voditeljev makedonske revolucionarne organizacije - Angleški nasveti

Beograd, 27. marca. »Politika« prinaša iz Sofije zelo zanimiv razgovor, ki ga je imel njen poročevalec z bolgarskim zunanjim ministrom dr. Burovom. Na vprašanje poročevalca, kakšno je razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo po sklenitvi poslednjih konvencij, je minister Burov med drugim dejal, da je že domala vse povedal v svojem poslednjem ekspezuju v sobranju. S sprejetjem konvencij se pričel novi odnos z našo državo in dobrega sosedstva med Bolgarijo in Jugoslavijo. Nastopila je doba vzajemne strpljivosti in stanje, v katerem se skuša preprečiti vse, kar more biti vzrok incidentov, kar bi zastrupljalo odnose in bi zmanjševalo dobro voljo za ohranitev dobrega sosedstva, ki obstoja med obema narodoma. Sporazum med Bolgarijo in Jugoslavijo o vzdrževanju reda in varnosti na meji določa tudi sestavo mešane komisije obeh vlad za izvršitev potrebnih anket o reševanju morebitnih incidentov. Minister Burov pravi, da bodo doseženi sporazumi olajšali likvidiranje vseh obmejnih incidentov ter da bo delo mešane komisije nadomestilo diplomatska pogajanja in preprečilo vsako poslabšanje atmosfere. S sprejetjem poslednje konvencije stopamo v politiko miru zaupanja ter aktivnih dobrih odnosov, katerih perspektive so široko otvorene. Ta politika ne odgovarja le neposrednim interesom balkanskih narodov, ki jim omogoča mirno življenje, ampak odgovarja tudi namenom Lige narodov in politiki največjih narodov v Evropi. Naša nova politika, pravi minister Burov nadalje, je polna zaupanja v boljšo bodočnost. Nadalje je govoril o skupnih ekonom-

skih in trgovinskih interesih obeh držav ter izjavil, da se bodo nedavno pričeta pogajanja med Jugoslavijo in Bolgarijo v kratkem nadaljevala. Minister ne veruje, da bi se mogle pojaviti težkoče, ki jih ne bi bilo mogoče rešiti, kajti dobro voljo kažeta obe strani, ki hočeta sodelovati na prijateljski podlagi. Beograd in Sofija bosta praktično pokazala svoje želje po lojalnem sodelovanju in po vzpostavitvi medsebojnih normalnih odnosov. Kolikor težje bo delo za zblíževanje, toliko bolj moramo pronikniti v važnost tega vprašanja in moramo vztrajati pri delu na njegovi ustvaritvi.

Beograd, 27. marca. »Politika« javlja iz Sofije, da je bolgarski ministrski svet na včerajšnji popoldanski seji po več ur trajajoči debati sklenil ugoditi navedenim velikim sil in v Jugoslavijo ter izvesti najstrožje ukrepe proti makedonski revolucionarni organizaciji. Sklenjeno je, da se aretirajo člani te organizacije, zlasti šefi posrednih okrožij in sicer tako pristaši Vanče Mihajlova kakor tudi pristaši Protogerova. — Vprašanje je seveda, ali bo imela bolgarska vlada sredstva in možnosti, da vse te osebe res poišče in aretirajo.

Sofija, 27. marca. M. Bolgarski list »Zora« poroča, da je izdal ministrski predsednik Ljapčev odlok, po katerem se morajo vsi listi, ki bi odobraval ali izjavljali, da je Jugoslavija nezavestna, izdati, izvršene na jugoslovenskem ozemlju, ali ki bi širili nerazpoloženje in mržnjo do Jugoslavije, tako zapleniti in ustaviti njihovo izhajanje začasno ali trajno.

Beograd, 27. marca. M. Znanja angleška revija »Near East« objavlja članek pod naslovom »Makedonski aten-

tati«, v katerem pojasnjuje postopanje bolgarskih banditov na našem ozemlju ter veli, da se teh dogodkov ne more motriti kot običajnih pustolovščin. Prvikrat po vojni je bil storjen od strani Jugoslavije in Bolgarske iskren polžkus, da se sklene medsebojni sporazum. Sklenitev tega sporazuma je značilna signal za serijo ubijalskih napadov, ki predstavljajo čisto navadno teroristično akcijo. Bombe v Pirotu in po drugih krajih nimajo nobenega drugega cilja, nego brezobzirno ubijanje vseh oseb, ki so jih našli na teh krajih. Dalje pravi »Near East«, da so velike sile dolžne Bolgarski pojasniti, da jih akcija makedonskih ekstremistov ne more nje pustiti ravnodušne in da je Bolgarska dolžna izpolniti vse svoje obveznosti. List naposled priporoča sodelovanje z Jugoslavijo, ki je potrebno, ker ima Bolgarska malo vojsko. Priporoča dalje kombinirano sredstva, da se končno reši balgarski problem, ker drugače skupina Mihajlova tudi ne bo mirovala.

Sofija, 27. marca. AA. List »Luč« piše o jugoslovensko-bolgarskem razmerju povodom debate v angleški spodnji zbornici in izjave britskega ministra zunanjih zadev Hendersona. List povdarja, da je iz teh besed razvidno, da se je jugoslovenska vlada obrnila na velesile in da je angleška vlada smatrala za potrebno opozoriti sofiskio vlado, da jugoslovenska vlada ni napravila druge kretne samo zato, ker ima potrpljenje. Obenem je Henderson opomnil Bolgarijo, da mora biti mirna. Velesile naglašajo, da je to opomin, a ta opomin je velikega pomena. Bolgarija ni bila mirna l. 1913 in l. 1915 in to je bilo odločilno za njeno usodo.

Angleško-egiptska pogajanja

V Londonu so se pričela pogajanja med angleško vlado in egiptsko delegacijo o ureditvi vseh spornih vprašanj

London, 27. marca. AA. Snoči se je stal zunanji minister Henderson skupno z drugimi uradniki zunanjega ministrstva z egiptsko delegacijo, ki jo vodi egiptski ministrski predsednik Nahas paša. Egiptska delegacija je prispela v London, da se pogaja o ureditvi spornih angleško-egiptskih vprašanj. Pogajanja se bodo vodila na temelju predlogov za zaključitev angleške egiptske pogodbe, ki so bili objavljeni meseca avgusta po razgovorih v Londonu med tedanjim egiptskim ministrskim predsednikom Mahmudom pašo in angleškim zunanjim ministrom Hendersonom. Hen-

derson je tedaj izjavil, da predstavljajo ti predlogi zadnjo mejo, ki jo lahko priporoča angleški vladi, da reši na časten način egiptsko vprašanje. Nahas paša, ki je postal po egiptskih parlamentarnih volitvah ministrski predsednik, je izdal meseca februarja poročilo, v katerem je izjavil, da so predlogi za egiptsko-angleško pogodbo spravljivega značaja in je prejel tedaj od egiptskega parlamenta pooblastilo, da odputuje v London na pogajanja. V London je prispel tudi vrhovni egiptski komisar sir Percy Loraine, ki bo tudi prisostvoval pogajanjem.

Velik potres na Liparskih otokih

Potres je porušil mnogo hiš — Veliko število oseb ranjenih — Glavno mesto otoka Filicuti popolnoma porušeno

Messina, 27. marca. Včeraj dopoldne je bil na Liparskih otokih močan potres, kakršnega v tem na potresih bogatem ozemlju že dolgo ne pomnijo. Najhuje sta prizadeta otoka Filicuti in Alicuti. Filicuti šteje okrog tisoč prebivalcev, Alicuti pa okrog 750. Potresni sunki so pričeli že dopoldne ter so trajali ves dan. Najmočnejši so bili okrog poldneva. Mnogo hiš je popolnoma porušeni, večina preostalih pa je tako razdejanih, da so za nadaljno bivanje nesposobne. Zaradi razvalin, ki so ponekod povsem zasule tesne ulice, prebi-

valci ogroženih hiš niso mogli zbežati na prosto ter jih je bilo zaradi tega izredno veliko število ranjenih. Glavno mesto na otoku Filicuti Pecovini je popolnoma razdejano, hribovske naselbine ribičev pa so sicer manj prizadete, vendar pa je tamonje siromašno prebivalstvo še huje udarjeno. Smrtnih žrtev dosedaj ni bilo javljenih. Observatorij v Messini ugotavlja, da gre za lokalni potres tretje stopnje, čigar center je v Liparskem otočju. Potresi se bodo bržkone še dalje časa ponavljali.

Tisočletnica grške neodvisnosti

Pariz, 27. marca. AA. Na Sorbonni so včeraj na svečan način proslavili 100letnico grške neodvisnosti. Proslavi je predsedoval predsednik republike Doumergue ter se jo je udeležilo mnogo osebnosti iz vseh družabnih krogov v Parizu. V govorih se je poudarjal pomen neodvisnosti Grčije za konsolidacijo mira na Balkanu.

Pariz, 27. marca. AA »Temps« piše o 100letnici neodvisnosti Grčije ter poudarja njeno delo v toku teh sto let za napredek Balkana. »Temps« pravi, da je Grčija faktor mira in ravnotežja na Sredozemskem morju in na Balkanu ter da pod modrim vodstvom Venizelosa drža politično stabilnost, ki ji je tako potrebna.

+ Generalni inspektor prometa J. Popović

Beograd, 27. marca. AA. V vojaški bolnici v Beogradu je umrl generalni inspektor vsega prometa Jevrem J. Popović. Rojen je bil 5. aprila l. 1876. Nižjo in višjo vojaško akademijo je dovršil v Beogradu, višje tehnične študije v inozemstvu. Podporočniški čin je dosegel 2. avgusta 1896. Zaradi svoje visoke vojaške nadobrazbe kot artiljerijski tehnični oficir je kmalu zaslovel kot strokovnjak v vprašanjih oboroževanja in je zato l. 1914 po začasni upokojitvi postal ponovno merodajen za vsa vprašanja nabave orožja in municije. Zato je bil često delegat naše države v inozemstvu. Njegovo delo v arzenalu v Kragujevcu je znano in priznано v vsej državi. Pri neki eksploziji je bil težko ranjen, izgubil je levo roko in postal invalid. Po vpokojitvi leta 1925 je prevzel upravo rečnega prometa kot načelnik ministrstva. Kmalu je bil imenovan za generalnega inspektorja vsega prometa. Na tem visokem položaju se je izkazal z odličnim znanjem, spretnostjo in

moralnimi vrlinami. Njegova zasluga je, da je danes naš promet na dokajšnji višini. Imel je vsa naša odlikovanja, razen tega pa še ruskga, italijanskega in češko-slovaškega.

Šaljapin obolev

Milan, 27. marca. Sloviti ruski pevec Šaljapin, ki je gostoval na tukajšnji »Scali«, je nenadoma težko obolev. Po mnenju zdravnikov je njegovo stanje zelo kritično.

Izpitni carinskih uradnikov

Beograd, 27. marca. Finančni minister je izdal pravilnik o polaganju višjega državnega strokovnega izpita za carinske uradnike po 10 letih službe. Položiti ga mora najkasneje v roku treh mesecev po dosegi te pravice. Izpiti se bodo polagali dvakrat v letu in sicer aprila in oktobra. Carinski uradniki, ki so dosegli to pravico z uveljavitvijo tega pravilnika, morajo položiti izpit najkasneje v roku dveh let.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo. Dunaj, 27. marca. AA. »Neues Wiener Tagblatt« piše, da se bodo jugoslovensko-avstrijska trgovinska pogajanja nadaljevala te dni. V dunajskih krogih upajo, da bodo skoraj uspešno končana.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Deviz: Amsterdam 22.73. — Berlin 13.505 — 13.535 (13.52). — Bruselj 7.903. Budimpešta 9.8861. — Curih 109.44—109.74 (109.59). — London 275.11—275.91 (275.51). — Newyork 56.50. — Pariz 220.76—222.76 (221.76). — Praga 167.28—168.08 (167.68). — Trst 296.55.

INOZEMSKJE BORZE.
Curih. 27. marca. Beograd 9.1275. — Pariz 20.235. — London 25.14. — Newyork 516.525. — Bruselj 72.09. — Milan 27.06. — Madrid 64.25. — Berlin 123.35. — Dunaj 72.75. — Sofija 3.745. — Praga 15.30. — Varšava 57.92. — Budimpešta 90.21. — Bukarešta 3.07.

Pred odločitvijo v Londonu

S povratkom Brianda v London so pogajanja na razorožitveni konferenci zopet oživela — Ameriški tisk proti pomorskemu razoroževanju

London, 27. marca. Na smrt obsojena konferenca o pomorski razorožitvi je nanovo oživela. Po pomirljivem Briandovem govoru v francoskem senatu in sklepu, da se bo zopet vrnil v London, se je zopet zbudilo upanje, da bo kmalu prišlo do sporazuma. Voditelji delegacij so stalno na pogajanjih, ne da bi o poteku ali vsebini izdajali kakšne komunikacije. Londonski tisk je doživel ta preokret pogajanj preko noči in je prišel iz popolnega pesimizma v precejšen optimizem ter celo računa, da bo kmalu tega ali pričetek prihodnjega tedna že prinesel končnoveljavno odločitev.

London, 27. marca. Kakor poročajo, je Macdonald po posvetovanju z ameriško delegacijo predlagal ministrskemu svetu, naj Anglija pristopi k eventualnemu sredozemskemu paktu pod pogojem, da bodo tudi Zedinjene države kot svetovalec pristopile k tej pogodbi. Zakladni minister Snowden se je v začetku protivil temu predlogu, kmalu je pa ministrski svet pristal nanj.

Washington, 27. marca. Snoči je izjavil neki visok uradnik ameriškega državnega urada, da je predsednik Hoover proti vsakemu konzultativnemu paktu, ki bi vojaško vezal Zedinjene države. Isti uradnik je nadalje naglasil, da zadnja izjava ameriške delegacije na londonski pomorski razorožitveni konferenci nikakor ne izpreminja stališča Zedinjenih držav. Kljub temu menijo tukajšnji politični krogi, da se bo našla možnost za zavarovanje ameriškega stališča in omogočenje jamstva, ki ga zahteva Francija za znižanje svojih pomorskih zahtev.

Washington, 27. marca. V Ameriki razvija Hearstovo časopisje velikansko propagando proti londonski pomorski razorožitveni konferenci. Neki industrijski krogi se boje, da bi z ustavitvijo gradnje novih ladij preveč trpela industrija in narasla brezposelnost. Ti krogi razvijajo neobičajno močno agitacijo, ki spravlja ameriško vlado v velike težkoče. Kljub temu je ameriški predsednik Hoover trdno odločen, da pomore konferenci do srečnega zaključka in je dal Stimsonu v to svrhu obširna pooblastila. Na drugi strani se je pojavil v Zedinjenih državah hudi odpor proti kampanji Hearstovega časopisja. Delavski krogi naglašajo, da bi uspešen zaključek londonske pomorske razorožitvene konference imel za posledico pomirjenje med narodi in omiljenje gospodarske krize, ki je zadnje čase posebno občutno prizadela Zedinjene države, kjer brezposelnost zadnje čase strahovito narasča. Kritično gospodarsko stanje ameriške

trgovine in industrije je v veliki meri vplivalo na ameriške vladne kroge, da skušajo pripomoči konferenci do uspeha. Zato bodo Zedinjene države najbrže revidirale svoje stališče do vprašanja konzultativnega pakta in omogočile rešitev francosko - italijanskega spora.

Pariz, 27. marca. V francoskem senatu je v odgovoru nekemu poslancu, ki je zahteval, naj francoska vlada prouči možnost omejitve oboroževanja je ministrski predsednik Tardieu izjavil, da se nahaja Francija glede na vprašanje razorožitve na kopnem v istem položaju kot Anglija glede na vprašanje razorožitve na morju. Francija je vedno drage volje sledila pozivu za razorožitev. Priznati je treba, je nadaljeval Tardieu, da je razorožitev na kopnem zelo napredovala. V interesu Francije je, da se to dejstvo poudari. Če bodo velesile v Londonu stavile za razorožitev pozitivne in konstruktivne predloge, bo Francija gotovo za sporazum.

London, 27. marca. Danes popoldne bo imel Briand, ki je prispel snoči v London, sestanke s predsednikom angleške vlade Macdonaldom, nakar bo konferenca šefov vseh delegacij, ki prisostvujejo razorožitveni konferenci v Londonu.

Tiskovna svoboda v Rumuniji

Bukarešta, 27. marca. Številne zaplembe listov v zadnjem času so našle včeraj odmev tudi v parlamentu. Več socijalističnih poslancev in članov vladne stranke je grajalo vlado, da je kljub demokratičnim principom, ki jih zastopa v Rumuniji, uvedla take protizakonite ukrepe. Ministrski predsednik Maniu je odgovoril, da je dolžnost vlade, braniti proti prekomernim napadom temeljna načela svoje politike, ki jih odobrava tudi regentski svet. Dostavil je še, da velik del parlamenta odobrava odredene zaplembe.

Bolgarska gospodarska kriza

Sofija, 27. marca. M. Listi poročajo, da se je vršil včeraj v Sofiji velik protestni shod gospodarskih krogov, na katerem je bila sprejeta obširna resolucija o gospodarski in kreditni krizi v Bolgariji. Gospodarski krogi pozivajo vlado, naj ukrene potrebne korake, da zaščiti domačo produkcijo in dvigne kredit doma in v inozemstvu.

Politični zapletljaji v ČSR

Praga, 27. marca. Politični položaj se je zopet poslabšal, ker sili agrarna stranka, naj se končnoveljavno uredi vprašanje carine na živino. Vzrok leži v tem, da bodo najbrže dne 15. aprila podpisani sklepi ženevske carinske mirovne konference. Med državami, ki bodo podpisale carinski mir, je poleg Madžarske tudi Poljska, torej dve državi z največjim uvozom živine v Češko-slovaško. Kakor znano, se bodo z uveljavljanjem carinske konvencije vse države obvezale za stabilizacijo carinskih tarifov do 30. aprila 1936. V zvezi s tem pritiska agrarna stranka, da morajo biti carine na živino do 15. aprila sprejete v poslanski zbornici.

Poljska vladna kriza

Varšava, 27. marca. AA. »Pat« poroča, da je poslanec Josip Pilsudski, brat maršala Pilsudskega, ki je poverjen s sestavo nove vlade, imel včeraj sestanke s predsednikom sejma in senata ter s predsednikom vladnih skupin Slavekom. Danes se bo sestel z ostalimi voditelji. Politični krogi verujejo, da bo poslanec Pilsudski predložil listo svoje vlade predsedniku republike jutri v petek.

Ratifikacija Youngovega načrta

Pariz, 27. marca. Jutri dopoldne se bo nadaljevala v poslanski zbornici razprava o ratifikaciji Youngovega načrta. Razprava bo trajala več dni, vendar pa je sprejem vladnega predloga glede ratifikacije že zagotovljen, ker je tudi radikalna frakcija sklenila, da bo glasovala za ratifikacijo.

Položaj v Španiji

Madrid, 27. marca. Kraljevi svak infant Carlos je imenovan za poveljujočega generala v Kataloniji namesto generala Barrera. General Berenguer je za prihodnje mesece dovolil štiri velika politična zborovanja. Najstarejši sin Primo de Rivero je imel nedavno razgovore z ministri iz časa diktature, ki so sklenili ustanoviti novo stranko »monarhistično nacionalno unijo«.

Madrid, 27. marca. AA. Po seji ministrskega sveta je predsednik vlade Berenguer demantiral vse vesti o krizi španske vlade.

Madrid, 27. marca. Španska vlada je odredila revizijo volilnih imenikov, ker bodo v kratkem razpisane splošne volitve. Ministrski svet je sklenil nadalje, da uvede tudi letos poletni čas.

Lepši zobje
SARGOV
KALODONT

Ljubljanski občinski proračun sprejet

Živahna proračunska razprava — Izpreminjevalni predlogi večinoma odklonjeni. — Proračun sprejet soglasno.

Ljubljana, 27. marca.

Ljubljanski občinski svet je včeraj odobril proračun splošne občinske uprave in podjetij za l. 1930. Župan dr. Puc je po otvoritvi seje najprej poročal, da je povzročila katastrofo, ki jo je povzročila poplava v južni Franciji, sporočil predsedniku pariške občine sožalje ljubljanske občine za kar je prejel toplo zahvalo. Spominjal se je nato umrlega češkega pisatelja Jiráska in očeta istrskih Hrvatov in Slovencev dr. Matka Lavrjete. Občinski svetniki so stoji poslušali županove besede ter počastili spomin obeh pokojnikov s slava - klci.

Razprava o proračunu

Razprava o računskih zaktjuških za l. 1929 se je odgodila do prihodnje seje. Prav tako se je odgodila na željo nekaterih obč. svetnikov razprava o čl. 11 mestne finančne uredbe, po katerem naj bi mestna občina prevzela jamstvo za posojilo, ki ga bo zajela splošna maloželezniska družba v Ljubljani za razširjenje tramvajskega omrežja do zneska 15 milijonov Din. O tej zadevi se bo sklepalo na posebni seji.

O mestnem proračunu je načelnik finančnega oddelka obč. svetnik Tavčar je podal daljše poročilo, ki ga bomo objavili prihodnje dni.

Po njegovem ekspoziju je župan sporočil, da se je v finančnem oddelku črtala postavka za centralni šolski vrt v znesku 25.000 Din, zaradi česar je krajši šolski odbor sklenil, da se bo proti temu pritožil.

V debati o proračunu je obč. svetnik Karel Čuč kritiziral posamezne postavke. Letos je v proračunu določenih za gasilstvo 300.000 Din, kar se mu zdi prevelika vsota. Predlagal je, naj se dovoli le 200.000 Din. Tudi postavka za dispozijski fond 230.000 Din naj bi se znižala na 50.000 Din, postavka za odvoz snega pa na 665.000 na 350.000 Din. Vodarina v višini 10% se mu zdi predraga. Znižala naj bi se na 6 do 8%.

Tudi za industrijska podjetja je vodari na 3 Din za kub. m previsoka. Tudi električni tok je predrag za industrijska podjetja. Grajal je, ker se je cena toka za mestno cestno železnico znižala. Cene toka se določajo na razne obrate v Ljubljani preveč subjektivno. Veselilni davek je znal običajno 20 do 25%, znižal pa se je brez odobrenja občinskega sveta na 8%, oziroma 10 par od posamezne kinematografske vstopnice. Pozneje se je reduciralo celo tako, da se plačuje od vsake kinematografske predstave samo 25 Din. Pri 30 plačevala vsa kina v Ljubljani na mesec najmanj po 20.000 Din veseličnega davka. Ti dohodki so se sedaj znatno znižali.

Župan dr. Puc je pri tem izjavil, da ni nihče znižal davkov.

Govornik je grajal visoko obrestno mero pri mestni zastavljalnici ter se izrekel proti dokupu še Gajškovskega pogrebnega podjetja. Končno je naglašal kot potrebno splošno reorganizacijo mestne uprave. Mestna podjetja naj bi se združila pod enotnim vodstvom, morda pod skupnim ravnanstvom.

Župan dr. Puc je k izvajanjem obč. svet. Čuča pojasnil, da je bil efekt vodari ne lani znatno nižji, kakor pa je bil proračun. Enak primer je tudi v veseličnem davkom. V predprijih se ni ničesar izpremenilo, res pa je, da je tendenca padajoča. V proračun so se vnesle številke, ki odgovarjajo stvarnemu efektu. Dobava drv se plačuje po dnevnih cenah. Glede pogrebnega zavoda izjavlja, da nakupa poslopja na Ambrozejevem trgu ni izvršil sedanjim občinski svet, temveč prejšnji. O zgraditvi kopališča v Mednem je občinski svet dvakrat sklepal, prvič, ko je odklonil predlog obč. svet. Hribarja, naj se kopališče ne zgradi, in drugič, ko je zavrnil pritožbo g. Frelina proti zgraditvi kopališča. Sicer pa kopališča niso podjetja, ki bi se rentirala, ter jih je smatrati kot socialno - zdravstvene ustanove.

Obč. svetnik dr. Ravnihar je izrazil dvom, da bi bil proračun pravilno predložen in razglašen. Občinski zakon določa, da je spraviš upravno leto mestne občine v sklad z državnim upravnim letom, ki se začne s 1. aprilom. Navodila finančnega ministra ne morejo izpremeniti zakona.

Župan dr. Puc: Ne bomo se prepirali s finančnim ministrom; imamo slabe skušnje.

Dr. Ravnihar: Proračun bi moral pastrati vse oddelke, nato bi moral priti pred občinski svet, nadajale pred finančni odsek in potem bi se moral razkriti 14 dni javno v občinskem uradu na vpogled, kar se ni zgodilo. To je bila kršitev določb občinskega zakona.

Obč. svet. Tavčar: Kakšna je bila praksa 30 let?

Dr. Ravnihar je končno predlagal, naj se sklepanje o proračunu odloži za toliko časa, dokler ne bo ugodno določbam občinskega zakona.

Obč. svetnik Orehek je najprej kot član upravnega odbora mestne elektrarne podal nekatera pojasnila glede na izvajanja obč. svetnika Čuča, ki se mu je zdela cena 1.80 Din za električni tok v enem primeru previsoka, na drugi stran pa ni zadovoljen z znižanjem cene električnega toka malocestni železnici, ki je tako rekoč del mestne uprave. O oddaji voženj mestnih podjetij je sklepal upravni odbor dotičnih podjetij in če zahteva obč. svetnik Čuč, naj se postavi mestna podjetja na trgovsko stališče, ne more zahtevati, da bi se vsako tudi manjše vprašanje predlagalo v reševanje obč. svetni. Na očitke, da oddaja mestna elektrarna Delniški tiskarni električni tok za pogon in za razsvetljavo po 3

Din, izjavlja, da je ta dogovor pogodben in da se je napravila ta koncesija zato, da se je mogla tiskarna sploh pridobiti za odjemalca, ker ima sama svoj električni tok. Po isti ceni daje elektrarna tok tudi »Unioni« in je znižala tudi Blaznikovi in Učiteljski tiskarni ceno od 4 odnosno 5 Din a 3.

Obč. svetnik dr. Gregorič je v svojih izjavah naglašal, da imamo tri faktorje, ki vodijo občinsko upravo: občinski svet, magistratni gremij in pa občani. Občinski svet je gospodar, ki določa smernice, magistratni gremij izvršuje sklepe, občani, ki plačujejo pa imajo pravico kontrole. Da se doseže formalna korektnost pri sestavljanju proračunov, je predlagal k paragrafu 37 občinskega reda interpelacijo v tem smislu, da bi bil postopek sledeči: 1. Magistrat pripravi osnutek proračuna na podlagi predlogov posameznih magistratnih oddelkov. 2. Ta osnutek mestnega magistrata se izroči tozadevnim oddelkom in upravnim odborom, da se o njem posvetujejo in stavijo svoje predloge. 3. Tako redigirani osnutek občinskega proračuna se izroči finančnemu oddelku v končno redakcijo. 4. Ta končni redigirani proračun se v smislu določila paragrafa 37 občinskega reda razgrne skozi 14 dni občanom na vpogled in se ne sme več popraviti. 5. Proračun s pojasnili naj se razgrne v najmanj petih izvodih občanom na vpogled in sicer na takem kraju, da bo več občanom istočasno mogoče pregledati nemoteno proračun in napraviti si svoje pripombe. Sedaj je bil razgrnjen osnutek mestnega magistrata, ki se je v finančnem oddelku popolnoma izpremenil in absolutno ne more služiti za podlago pripombam občanov. Samo ob sebi se razume, da velja isto tudi za računske zaključke in tudi za sprejete proračune. Iz določil paragrafa 69 občinskega reda, da gospodari edino le magistrat z občinskim proračunom in nihče drugi, da je torej magistrat pod predsedstvom župana odgovoren občinskemu zastopstvu za pravilno gospodarstvo s proračunom po postavkah proračuna. Končno je govornik predložil načrt za oskrbovanje glavnice 6% obligacijskega posojila in njega amortizacijskega zaklada.

Obč. svetnik Utratik je naglašal, da se je letos izvršila bistvena izprememba v bremenu. Od doklade na vino se je črtalo nad 3 milijone, zato pa mora nad 1 milijon domašati voda, nad 500.000 mora domašati mleko, nad 500.000 moka in prav toliko olje in kava, torej življenjske potrebščine. Napočno je misliti, da bo zmanjšanje trošarine na vino zvišalo konzum vina. Z izpremembo trošarine so se obremenili hujše oni, ki itak komaj živijo, razbremenili pa tisti, ki imajo več dohodkov in lažje žive.

Obč. svetnik Rutar je izjavil, da bo glasoval za proračun, čeprav ni povsem zadovoljiv.

Obč. svetnik Župančič je poudarjal, da so letos izdatki mnogo večji kakor lani. Vzrok so nameravana nova javna dela, pa tudi prevažanje novih bremen od osrednje državne uprave na občine. Treba bo paziti, da se take prevratitve ne bodo nadaljevale. Občinska uvoznina, ki se na novo uvaja, bo prizadela producente in konzumente. Razširjenje električne železnice je potrebno iz tujsko prometnih ozirov. Čeprav bi bila razširjena cestna železnica morda pasivna, bi vendar koristila mestu iz tujsko - prometnih ozirov.

Obč. svetnik dr. Fettich je predvsem zavračal tezo, da je občinski statut nekaj takozvane, da bi se pred njegovo svetostjo moralo absolutno kapitulirati tudi takrat, kadar bi zdrava pamet ukazovala drugače. Občinski statut izvira iz izpred vojne dobe in marsikatera njegova določba danes nima več nobenega smisla. Zato se njegov paragraf 37 o predložitvi občinskega proračuna ne sme tako tolnačiti, kakor je zahteval eden predgovornikov. Zahteva, da bi se moral občinski proračun po sklepanju v finančnem odboru predložiti ponovno na vpogled občanom za 14 dni, je absurda. Prav tako zavrača predloge obč. svetnika Čuča. Ljubljana je tujsko - prometno mesto in če je določena za gasilstvo postavka 300.000 Din, je ta vsota namenjena za tujsko prometne potrebe ob vseslovenskem gasilskem kongresu, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom najvišjega funkcionarja v naši državi. Znano je, da bo takrat prišlo na tisoče ljudi iz vseh krajev naše države, pa tudi od drugod v Ljubljano, in iz nje bodo odnesli lep vtis le, če jih bomo dobro sprejeli. Govornik zavrača tudi zahtevo občinskega svetnika Čuča po zmanjšanju reprezentacijskega fonda ker ne kaže razumevanja za naše tujsko - prometne interese. Ljubljana je mesto kongresov, tujsko prometno središče in mora svoje goste sprejemati dostojno. Vse skušnje zadnjih let so pokazale, da nam je prineslo bogate obresti, kadar smo tuje dobro sprejeli. Kar se tiče davčnin za predstave v kinematografih, naglašal, da so kinematografi v Ljubljani obdavčeni bolj kakor kjerkoli drugod na svetu. Kinematografi morajo pri nas plačati 37% davkov od bruto dohodkov. Zato so propadla mnoga podjetja. Pridružuje se predgovornikom, ki niso posebno navdušeni nad novim proračunom. Da proračun ni tak, kakor bi bilo želeli, je vzrok, da se je morala znižati trošarina na vino. To je vir vsega zla v proračunu. Ker je občina izgubila pri tem 3.5 milijonov Din dohodov, je morala poseči po drugem obdavčenju. Tako se je morala uvesti uvoznina, ker predstavlja edini vir, po katerem se je sploh moglo poseči. Kljub temu pa je proračun v bistvu dober, ker omogoča večjo možnost za razvoj Ljubljane. V proračunu so določeni izdatki za regulacijo Ljubljanske in za novo carinarnico, povečani pa tudi izdatki

za pospeševanje tujskega prometa. Proračun pomeni tudi zboljšanje ljubljanskih cest, ulic in trgov. Zato bo glasoval zanj.

Obč. svetnik Mohorič je poudarjal, da je finančni minister napravil občini nova bremena s šolskim zakonom, ne da bi dal kritike, na drugi strani pa je maksimalni trošarino, ne da bi dal nadomestilo. Tako je spravil mestni proračun iz ravnotežja, kar je pojav, ki ni samo prehodnega značaja. Računati je tudi v bodoče s podobnimi ukrepi. Zato je treba že zdaj misliti na stališče, ki naj ga občina zavzame proti temu dejstvu. Svojo besedo mora izreči tudi občinski svet. Industrija se v zadnjem času ni povečala. Proračunska razprava naj bi se ne končala brez vsakega pozitivnega uspeha. Ekspozicija finančnega referenta naj bi služila za podlago posebnih širši razpravi o vseh perečih problemih. Vsota 160 milijonov Din dolgov ljubljanske občine ni majhna. Zato se v bodoče občina ne bo smela več zadolževati. Preureditev gospodarstva pa se ne more doseči z eno proračunsko debato, temveč bo potrebna večmesečna anketa. Govornik se zahvaljuje mestnim uradom, zlasti knjigovodstvu ter načelniku finančnega oddelka, ki so nudili občinskemu svetu tako obširno gradivo za proučitev mestnega gospodarstva. To gradivo je dragoceno. Glede na uvoznino odobrava stališče fin. oddelka, naj za trošarino ostane status quo. Omogočiti pa se mora tudi snovanje novih prostih skladišč in industriji naj se priznajo gotove ugodnosti. Govornik je končno predlagal gotove izpremembe glede na občinsko uvoznino ter je priporočal, naj se pooblasti župan, da po zaslišanju finančnega oddelka, ravnanstava dohodarstvenega urada in zbornice za TOI lahko zniža posamezne postavke uvoznine, ako bi se izkazale, da imajo škodljiv vpliv. Priporoča reorganizacijo vsega administrativnega aparata, kakor tudi, da bi glede na višino mestnih dolgov poseben odsek, morda finančni, izdelal za širšo dobo investicijski in sanacijski program.

Obč. svetnik Musar je priporočal, naj bi se ne zvišale pristojbine v klavnicah. Obrtnikom naj bi se omogočila tudi dobava cenejšega električnega toka.

Obč. svetnik Jeglič je zahteval, naj se pasji davek strožje iztirjuje in naj se izplačajo primerne nagrade šestim katehetom. Nadalje naj se glede na veliki gasilski kongres, ki bo na Kongresnem trgu, popravi fasada nunskega samostana.

Obč. svetnik Mihelič je prosil, naj se uvoznina glede elektrotehničnega materiala primerno zniža. Obč. svetnik Lovša pa je zahteval, naj se zniža tržnina.

Obč. svetnik Rupnik omenja, da ni bilo omenbe vredne kritike proračuna. Kar je graje vredno, bazira se na starom sistemu, ki ga je treba revidirati. Govornik se pritožuje proti centralni vladi, ki je prikrajšala mestni proračun za 3 milijone z maksimalnim trošarino in obremenila z novim šolskim zakonom proračun za 1.200.000 Din. Nadalje je vzel v zaščito mestno uradništvo napram onim kritikom, ki zahtevajo njegovo redukcijo.

Župan dr. Puc je zaključil debato o proračunu. Poročevalec obč. svetnik Tavčar je v zaključni besedi zavzel svoje stališče napram vloženim predlogom, odklonil predlog dr. Ravniharja, da se preloži sklepanje o proračunu, istotako odklonil vse predloge občinskega svet. Čuča glede znižanja gotovih postavk, pač pa je pristal na njegov predlog glede znižanja vodarine od 10% na 9%. Poročevalec je sprejel tudi izpreminjevalne predloge obč. svetnika Mohoriča o tarifi za uvoznino. Istotako se bodo upoštevali predlogi obč. svetnikov Miheliča in Lovša o znižanju uvoznine na elektrotehnični material in glede znižanja tržnine.

Župan je dal najprej na glasovanje najširši predlog dr. Ravniharja, naj se odloži sklepanje o proračunu. Za predlog so glasovali razen predlagatelja še obč. svetniki Čuč, Knez in Šarabon tako, da je bil odklonjen. Zatem je bil splošni proračun mestnega zaklada za l. 1930

soglasno sprejet

prav tako predlog obč. svet. Čuča glede znižanja vodarine od 10% na 9% in izpreminjevalni predlogi obč. svet. Mohoriča.

Predlog krajnega šolskega sveta, da se votira za centralni šolski vrt Din 25.800, dočim je finančni odsek to postavko črtal, je bil odklonjen. Ostalo je pri predlogu finančnega oddelka. Predlogi dr. Gregoriča glede na mestno gospodarstvo in navodila o upravi obligacijskega posojila so se odkazali finančnemu oddelku.

Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija obč. svet. Mohoriča, ki se glasi: V bodočem zakonu o samoupravnih finančah, ki se ima donesti v najkrajšem času, naj se upošteva težak finančni položaj obč. in ne razpolagajo radi maksimiranja trošarine na alkohol s primernimi razpoložljivimi sredstvi, da bi mogle kriti potrebščine, ki se jim nalagajo z nekaterimi novimi zakoni, (zakon o šolstvu), ne da bi se jim preodkazale odgovarjajoče tangente iz državnega proračuna.

S tem je bilo sklepanje o splošnem proračunu končano in prešlo se je na sklepanje o proračunih posameznih mestnih podjetij.

Mestna podjetja

Po poročilih direktorja

mestne klavnice

(poročevalec podžupan prof. Jarc) je bil proračun mestne klavnice za l. 1930 brez debate sprejet. Nato je poročal član upravnega odbora mestne elektrarne in

mestnega vodovoda, obč. svetnik Orehek o proračunu

mestnega vodovoda in elektrarne

Navedel je, da nova parna turbina v elektrarni že teče za poskušnjo in se bo v najkrajšem času vršila tudi oficijelna otvoritev. S tem bo končan šele prvi del razširjenja mestne elektrarne. Za celotno elektrifikacijo pa bo treba še mnogo delati. Taka je za enkrat dovolj. Za bodočnost je bistveno vprašanje, kako ga razpečati. Pridobiti nam bo treba predvsem konzumente, ki uporabljajo električni tok v industrijske ali obrtne svrhe. Te bo mogoče le tedaj pridobiti, ako bo cena toka primerna. Cene se morajo prilagoditi našim razmeram. Na tem se že dela in uvedena bo za industrijo in obrt stopnjevalna tarifa. Druga velika naloga mestne občine in upravnega sveta bo čimprej sezidati upravno poslopje, ki naj ne bi služilo samo mestni elektrarni, temveč tudi mestnemu vodovodu. Obe podjetji imata danes po vsem mestu raztresene svoje delavnice in skladišča. Nobenega točnega nadzorstva in pregleda ni mogoče vršiti nad inventarjem in raznimi zalogami materiala. Koliko se pri tem utripi škoda na materialu in na delavskih močeh, se danes pač še ne da točno ugotoviti. Gotovo je, da je ta škoda tako velika, da bi se z njo lahko krilo obrestovanje novega poslopja, v katerem naj bi bile združene vse pisarne, vse delavnice in vse zaloge. Točne predloge in načrte, kako naj se to vprašanje uredi, bo na prihodnji seji predložil upravni svet. Tretja naloga občinskega sveta bo dovoliti upravnemu svetu mestne elektrarne več samostojnosti. Podjetja morajo biti vodena po trgovskih principih. Mestna podjetja morajo imeti kot trgovska podjetja več prožnosti in nemogoče jih je voditi po principih, kakor se vodi druga uprava mestne občine. Tudi v tem smislu bo upravni svet v eni prihodnjih sej predložil nov statut za upravo mestne elektrarne, vodovoda in plinarne.

Eno najvažnejših vprašanj, ki se mora čimprej rešiti, je tudi to, da se mestna elektrarna združi z drugimi elektrarnami, predvsem z elektrarnami, ki so last samoupravnih teles. O tem se že vrše pogajanja in upati je, da se bo prišlo v najkrajšem času do dovoljnega zaključka.

Po nekaterih pojasnilih knjigovodje mestne elektrarne g. Jarca je bil proračun elektrarne soglasno odobren.

O proračunu

mestne plinarne

Je poročal občinski svetnik Rupnik. Plinarna se ima boriti s težkimi zaradi pomanjkanja obratnega kapitala, kar je vzrok, da mora kriti vse potrebščine iz tekočih sredstev. Za leto 1930 je določeno razširjenje plinarniškega omrežja ter se pričakuje povečanje konzuma plina. Plačevanje instalacij je dovoljevala doslej konzumentom na obroke, kar je bilo mogoče samo zato, ker je imela ugodne pogodbe s tvrdkami, ki so dobavljale material. Ker je občinski svet dovolil plinarni milijon dinarjev posojila za obratni kapital, se bodo razmere v bodoče razvijale ugodneje. Letos se bo povečal konzum gotovo za 500 konzumentov. Doslej je imela plinarna 1850 konzumentov. Lani je proizvajala 1.800.000 kubičnih metrov plina. Najvišja kapaciteta znaša 2.200.000 kubičnih metrov plina. Zato se pojavlja problem razširjenja plinarne, ker v doglednem času ne bo mogla več zadostiti potrebam. Za razširjenje obstajajo tri variante. Po prvi naj bi se postavila komorska peč na dosedanjem mestu plinarne, po drugi naj bi se postavilo več peči, plinohram pa bi se prenesel drugam, po tretjem načrtu pa naj bi se zgradila povsem nova plinarna. Občinski svet se bo moral v kratkem glede na to odločiti. Potrebne bodo za razširjenje plinskega omrežja nove investicije, ker je doslej samo 30% mestnih cest opremljenih s plinovim vodov. Vod bi se moral položiti po vseh mestnih cestah, da bi se konzum plina povečal. Plina se porabi v Ljubljani samo 10% za razsvetljavo, ostala količina pa za kurjavo in potrebe industrije. Kljub vsem težkostem je bil razvoj plinarne v zadnjih letih ugoden.

Proračun mestne plinarne je bil brez debate soglasno odobren.

O proračunu

mestne zastavljalnice

je poročal obč. svet. Urbas ter je bil soglasno odobren.

Daljša debata se je razvila pri razpravi o proračunu

mestne priprege

o katerem je poročal obč. svet. Rutar. V debati je podal direktor gradbenega urada inž. Prelovšek daljše pojasnilo o poslovanju mestne priprege, ki je bila ustanovljena zato, ker privatniki niso bili v stanju, da bi izvršili vse vožnje. Potrebno pa bi bilo, da bi se vsa mestna podjetja posluževala mestne priprege ter ne oddajala svojih voženj privatnikom.

Obč. svetnik Rebek je poudarjal potrebo modernizacije mestne priprege ter nabavo tovornih avtomobilov. Vožnje naj bi se oddajale tudi privatnikom, ki so cenejši.

Občinski svetnik Turk je naglašal, da so vožnje mestne priprege predrege za mestno občino ter se je izjavil za to, naj bi se mestna priprega razpuščala.

Občinski svetnik Čuč se je izrazil proti razpustu mestne priprege, pač pa je poudarjal, da bi se moralo uvesti racionalnejše delo. Svoje vožnje naj bi vsa mestna podjetja koncentrirala v mestni pristavi.

Tudi občinski svetnik Rupnik se je izjavil proti likvidaciji mestne priprege. Če je mestna elektrarna oddala svoje vožnje privatnikom, je to storila samo zaradi teža, ker so bili cenejši. Mestna priprega je potrebna tudi kot regulator cen voženj, ker bi jih privatniki gotovo podražili, ako bi se odpravila.

Občinski svetnik Likozar se je izjavil za postopno likvidacijo mestne priprege,

referent Rutar pa je naglašal potrebo reorganizacije.

Ob koncu debate je župan dr. Puc izrazil mnenje, da je mestna priprega prav dobro služila občini. Vseh svojih voženj, kakor za škropljenje ulic, odvažanje snega itd. občina ne more oddati privatnikom. Občina mora imeti svojo priprego za najnujnejšo silo in za reguliranje cen. Kakor kaže bilanca, je mestna priprega prav dobro gospodarila.

Po debati je bil proračun mestne priprege soglasno sprejet.

S tem je bila proračunska debata ljubljanske občinskega sveta zaključena.

Končno je župan dr. Puc raznašal, da je ban inž. Sernek poslal dopis, v katerem svetuje občinskemu svetu, naj izvoli poseben odsek, ki bi se pogajal z banovinsko upravo za priključitev mestne elektrarne na velenjsko kalorično elektrarno.

V ta odsek so bili na predlog podžupana Jarca izvoljeni: dr. Fettich, Rado Hribar, inž. Dietrich Orehek in Mohorič, kot namestnika pa Saša Knez in dr. Ravnihar. Pooblaščen je, da sklene z banovinsko upravo pogodbo po naknadni odobritvi po občinskem svetu.

Ob pol 12. ponoči je župan dr. Puc zaključil sejo.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 27. marca 1930, kateheza: Rupert, pravoslavni: 14. marca, Be. nedelja.

DANŠNJE PRIREDITVE

Drama: Glavni dobitnik. B. Opera: Valčira. D. Kino Matice: Atlantic. Kino Ljubljanski dvor: Princeza kavijar. Kino Ideal: Hvala za čas. DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bahovec, Kongresni trg, Ustari. Sv. Petra cesta, Hočevar, Sp. Šiška.

Koncert črncev

Najzanimivejša lastnost zamorskega eketa je ta, da jih v sekundu ni šest. To se pravi, da jih prav za prav je šest, ampak večkrat ne nastopajo. O šesteroglasnem petju seveda ni govora. In se to, da so nam svoj nastop umeli servirati kot koncert, pri katerem si človek ne anie prižgati niti cigarete — kaj šele, da bi si naročil malo pivo. In vendar je prav fletno, ako se poročevalcu nudi prilika, pisati tudi o njih. Kajti umetniki so zares! Spominjam se ene Avertčenkove o umetniku v stradanju, ki ga je za poskušnjo angažiral cirkuški ravjatelj in ko sta opravila zakusko, je odkril ravjatelj v njem čisto nove zmožnosti: umetnik v stradanju je pospravil tekom enega dneva četrtr pitega vola in k temu pripadajočo vegetarisko hrano. Ko sta pogodbo zalila, se je umetniku razviljal jezik: »Lačen sem! Stradanje! In cirkuška blagajna je bila zadovoljna ...

Predvčerajšnjim sem sročal takrta. Mlad je še, ampak že znamenit. Kajti le štiri, pet takih polidnih fakirjev premore svet. Kakor je on dejal. Pa je že gotovo pogruntal, kje imajo najbližji črček, ker ne vem, kaj bi ga sicer priklenilo za tako dolgo dobo na belo Ljubljano. Ako čaka, da se bo zjasnilo vreme, ga je že pomolil. Pravkar je odigral v Zvezdi neki mladenič 63 ur sremske prime. In je še dodal »Po jezeru ...« Torej je prekosil svoj rekord za celih 63 sekund. In tudi g. Krapeč je 63 ur in 63 sekund pokušal ... Dva rekorda! Mladenec se odpravlja v Ameriko in mu želimo obilo uspeha. Ako so črčki nas za dinarje, pa naj mladenič Američane za dolarje.

Tebi pa, Emil Adamič, se pristoje zahvaljujem, da si je ubral v zlato Prago ter mi poveril svoje agende pri »Slovenskem Narodu«. Na »vuhot« Ti lahko povem: Črčki so imeli polno dvorano! Mar to ni umetnost?

Slavko Osterc.

Rojaku Friesu v spomin

Pomlad prihaja in Ti si odšel! Zakaj? Zakaj ravno Ti, ki smo Te vsi tako zelo ljubili? Dragi! Odšel si od nas, ne da bi kdo o tem kaj vadel. Ko smo zadnje čase vedeli, da ni Tvoje zdravje povoljno, nismo slutili, da se Tvoji življenjski dnevi nagibajo k zatonu. Kakor vse Tvoje življenje, tibo in mirno, tak je bil tudi Tvoj odhod. Odšel si v večnost, toda spomin ostane med Tvojimi rojaki nepozaben, dokler bo širom Slovenije in daleč izven nje zvenela črška govornice.

Neizprosna usoda Te je izrgala iz naše srede. Nikdar več Te ne bo mod nam, nikdar več ne bomo slišali Tvojih vzpodbujajočih besed; naj je šlo za katerokoli narodno stvar: boš, prijdi! Tako si znal vabiti samo Ti!

Kako vesel smo bili, ko si se samo pri kazal na vratih keglšča pri Mikliču in pri Perleu ob naših večerih la kako mrtvo je bilo, če si bil slučajno zadržan ali odsojen.

Ali je mogoče, da Te ni več? Ne! Ti ostaneš v duhu vedno med nami, kajti ni »našega« človeka, ki bi Te pozabil.

Za Teboj se ostane nobeno oko suho, ker Tvoja dobročustnost, plemenitost in prijaznost nas je nerazdružno zvezala.

Naj Ti bo lahka slovenska gruda, ki si jo tako iskreno vzljubil.

Malik.

Smučač.

— Gospod, ne morem vam dati svoje hčerke, ker mora biti moj bodoči zet slep.

— To je na res neumna zahteva. — Prepričan sem, da bi se vam ne zdelo neumna, če bi moja hčerko poznali.

Pred operacijo.

Zdravnik: Ali naj vas uspavam? — To je zdaj odveč, gospod zdravnik. Uspavali me boste raje, ko bo treba plačati honorar.

Dnevne vesti

— Iz odvetniške službe. V imenik advokatske zbornice v Ljubljani je bil vpisan dr. Fran Terčič s sedežem v Šostanju. Odvetnik v Murski Soboti dr. Arthur Geger je 21. t. m. umrl. Za začasnega prevzemnika njegove pisarne je postavljen odvetnik v Murski Soboti dr. Ludovik Šömen.

— Veliko zanimanje tujcev za Dalmacijo. V torek se je mudilo v Splitu 40 izletnikov tujstvo - prometnega urada iz Hamburga. Iz Splita, kamor so prispeli s parnikom »Karađorđević«, se odpeljalo v Dubrovnik in Bosno. V Splitu pričakujejo češko - slovaške inženierje, ki pridejo v maju potovati na Jugoslavijo. Nemška kolonija na otoku Sumatru se je informirala pri naših hotelirjih na otoku Hvaru o razmerah na Hvaru. Slovensko učiteljsko društvo namerava prediti v Veliki na Korčuli ferijalno kolonijo za svoje člane. Kolonija bo nameščena v šolskem poslopju in na počitnice prispeje baje nad sto učiteljev in učiteljic iz Slovenije. Posebno veliko je letos zanimanje za našo rivijero na Poljskem. V Poznaniu je bilo ustanovljeno nedavno poljsko-jugoslovensko društvo, ki bo organiziralo že letos več skupnih izletov na naš Jadran.

— Sprejem golčencev v nižjo šolo vojne akademije. Poročali smo že, da bo sprejetih letos v nižjo šolo vojne akademije 600 novih golčencev. One, ki se zanimajo za sprejem, opozarjamo, da je razpisni natečaj v »Službenih Novinah« št. 68 z dne 25. t. m.

— Iz »Uradnega listca«. »Uradni list k. r. banske uprave dravske banovine št. 43 z dne 27. t. m. objavlja zakon o trgovinski pogodbi med kraljevino SHS in kraljevino Madžarsko, sklenjeni v Beogradu 24. julija 1926, zakon o konvenciji o ureditvi prometa iz prevoza po železnicah, o konvenciji, ki se nanaša na vzdrževanje obmejnih železniških mostov, o konvenciji o uporabi železnice železniške postaje, o konvenciji o čuvanju in vzdrževanju obmejnih cest, potov in mostov ter o konvenciji, ki se nanaša na zaščito in čuvanje mejnikov, obeliskov in znakov, službežih za označevanje obmejne črte, ki so bile sklenjene med kraljevino SHS in kraljevino Madžarsko v Beogradu 24. julija 1924, zakon o mednarodni konvenciji o izpremembi konvencije, podpisane v Parizu 20. maja 1875 za zavarovanje mednarodnega izenačenja in izpolnitve metrskega sistema in pravil, ki so priložena tej konvenciji, ter uredba o ustroju in področju policijskih uprav.

— Novasad zgradi klavnico po zgledu Ljubljane. Te dni so se mudili v Ljubljani zastopniki novosadskega občinskega sveta in si ogledali ljubljansko klavnico. V komisiji so bili inž. R. Playšič, predsednik novosadske mesarske zadruge Franc Mihčič in občinski svetnik Gavra Nikolič. Komiteta si je ogledala ljubljansko klavnico, vse njene naprave, vodovod in kanalizacijo in sestavila zapisnik. Novosadski občinski svet bo na podlagi poročila najbrž poveljil opremo moderne klavnice škodovim tovarnami, ki so opremile tudi ljubljansko klavnico.

— Opozorilo železničarjem! Udrženje jugoslovnskih narodnih železničarjev in brodarjev obvešča vse one svoje člane, ki so bili pomaknjeni nazaj v I. stopnjo osnovne plače, da je razposlal oblasni odbor vsem podružnicam potrebna navodila in naj se tovariši, ki so prizadeti, oglašijo pri podružnicah, da ne zamude roka.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo po megi večnoma oblačno in nestanovitno vreme. Približno tako je bilo vreme v naši državi tudi včeraj. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 20, v Beogradu 19, v Sarajevu in Skoplju 18, v Zagrebu 13, v Ljubljani 12,4, v Mariboru 11,8. Davj je kazal barometer v Ljubljani 762,2 mm, temperatura je znašala 4 stopinje.

— Nesreče in nezgode. Poezestnik Janez Semrou z Vrhnike je včeraj popoldne izbil drevje. Nesreča je hotela, da je nezgodna izgubil ravnotežje in padel z drevesa. Zadel je precejšnje notranje poškodbe. — V Zrečah pri Kranju se je včeraj ponesrečil usojar Janez Brejc. Stroj mu je zlomil desno roko. — Mirko Turk, mesarski vajenec iz Ljubljane, je včeraj popoldne pripravil meso za klobase. Med delom je zašel z roko pod stroj, ki mu je stisnil več prstov. — Šivilja Ljudmila Zaletel iz Loke, občina Aržise pri Litiji, je včeraj popoldne padla s kolesa in zadobila notranje poškodbe. — Vse poškodovance so prepeljali v bolnico. — Spočel se je na Poljanem na nasipu pripetila čudna nesreča. Tlik za Reichovo tovarno je padel z nasipa v Ljubljano neki moški, katerega so kmalu vsoga premočenega potegnili na suho. Gre za trgovca L. iz Ljubljane, ki sam ne ve, kako je zasel v vodo.

— Dva delavca utonila. V Lozniku v Bosni se je v nedeljo pripetila težka nesreča. Ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Delavca Stjepan Dolnič iz Begovega Hana in Simo Mitrovič iz Loznika sta hotela na splavu preplaviti večji tovor čez naravno Bosno. Sredi reke se je brod prevrnil in oba sta padla v vodo. Z broga so jima sicer takoj vrgli vrvi, pa ju je narasla reka nagio odnesla s seboj. Mitrovič je sicer znal dobro plavati, pa se ga je v smrtnem strahu Dolnič oklenil in ga potegnil s seboj.

— Volkov pri Mostarju. V selu Mostar, okraj Buna pri Mostarju, so te dni gladni volkovi vdrli v več etaj in poklali okoli 50 ovc. Največjo škodo imata brata Orol.

— Dan težkih nesreč v Zagrebu. Včeraj je bil v Zagrebu dan težkih nesreč in tragedij. Pripetili sta se dve težki prometni nesreči, ena je zahtevala človeško žrtve, druga pa povzročila veliko škodo. Poleg tega pa je kronika zabeležila tudi samomor mladega učitelja in naglo smrt 84-letnega starčka. Najtežja nesreča se je pripetila na Trešnjevki, kjer je avtobus invalidske zadruge povozil 6-letno Zlatko Kos. Otroka se je hotel umakniti prvemu avtobusu, ki je vozil pred avtobusom invalidske zadruge, pa je zabel pod kolesa drugega. Sofer Rudolfs Zupančič avtobusa ni mogel ustaviti. Težki voz je šel otroku čez trebuh. Ko so

jo potegnili izpod avtobusa, je bila Zlatka še živa, med prevozom v bolnico je pa umrla. Soferja baje ne zadene nobena krivda in je nesrečo pripisati zgolj naključju. — Včeraj okoli 9. zjutraj se je v Vlaški ulici pripetila težka nesreča. Tramvaj se je zaletel v dvoprežni voz, ki je bil naložen s peskom, ter ubil oba konja. 28-letni voznik Slavko Krizmanič je vozil pesek na Šalato. V Martičevi ulici je hotel skrajšati pot, pa je zavil okoli Ratkajev prelaz in od tu v Vlaško ulico. Nesreča je hotela, da je istočasno privozil izza ovinka tramvaj. Tramvaj se je z vso silo zaletel v konja in voz. Konja je takoj ubil, voznik je pa padel z voza in priletel tako nesrečno na glavo, da je nezavesten obležal. Prepeljali so ga v bolnico. — Na zagrebškem pokopališču se je ustrelil včeraj popoldne 28-letni učitelj Vladimir Dubrovič, ki je poučeval v selu Ladvenjak pri Karlovcu. Virok samomora je bila baje beda. Duhovič se je zvenil šele pred meseci.

— Sin ponesrečil na istem kraju kakor oče. Poezestnik Radosav Milutinović se je vračal iz Bajine Bašte v domačo vas. Ko je bil v Pilici, se je konj splasil in moč je padel z njega. Priletel je na glavo in obležal mrtve. Zanimivo je, da se je na istem kraju točno pred 25 leti smrtno ponesrečil tudi njegov oče, ki je na poti iz Bajine Bašte tudi padel s konja in se ubil.

Tvrdba
Julio Meinl
uvoz kave. Šelenburgova ulica 3, priredi v svoji podružnici dne 28. t. m. od 8.—12. poskušajo Maltin kakao-z dne 28. t. m. popoldan poskušajo kuhanje čokolade in dne 29. t. m. cel dan poskušajo kave.
Vsak gost dobro došel!

Iz Ljubljane

—lj Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani. Redni občni zbor Geografskega društva se je vršil v petek dne 21. marca ob 18. uri v prostorih Geografskega instituta na univerzi. Glavni predmet razpravljanja so bila, kakor običajno, poročila odbora; bila so vereni odsev društvenega delovanja, ki je bilo tudi v preteklem letu posvečeno v prvi vrsti skrbi za izdajanje društvenega glasila »Geografskega vestnika«. Saj povzroča izdajanje lastno znanstvene revije društvu nečesto težav, zlasti tudi v gnošnem oziru, v katerem je močno navezano na podporo vseh javnih faktorjev. Vsekakor pa ima društvo trden namen izdajati svoj »Vestnik« tudi še v nadalje, ker si je priporil že važno mesto v razvoju naše znanosti. Na občnem zboru je bil govor tudi o kongresu slovenskih geografov in etnografov, ki se bo vršil letos od 4. do 17. maja v Jugoslaviji. Ob tej priliki obiščejo kongresisti tudi Ljubljano. Priprave za njih sprejem bo vodil poseben, v to svrhu sestavljen komite, v katerem bodo poleg zastopnikov naše znanosti tudi zastopniki naših oblasti in javnih korporacij. Nihakor pa ne vodi priprav Geografsko društvo (kakor je bilo pred kratkim nečisto objavljeno v časopisih), ker za to ni kompetentno. Za bodočo poslovno dobo so bili izvoljeni v odbor sledeči gospodje: univ. docent dr. Anton Melik, predsednik; prof. dr. Valter Božinc, podpredsednik; abs. phil. Svetozar Lešič, tajnik; prof. dr. Roman Savnik, blagajnik; phil. Franjo Penčov, knjižničar; prof. Sivo Kranjec in ref. Rudolf Badura, odbornika; notar M. Hafner, prof. Jos. Breznik in dr. Jože Rus, revizorji.

—lj Jubilejno umetnostno razstavo priredi Srečko Magolič ob svoji 70letnici v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Razstava bo obsegala 160 od leta 1926. izvršenih in še ne razstavljenih pokrajinskih oljnatih slik. Razstava bo odprta od nedelje 30. t. m. do 5. maja 1930 vsak dan od 9. do 18. ure. V paviljonu bo na razpolago tudi knjiga: »Autogrami lepi umetnosti na klonjenih«, v katero naj se obiskovalci podpisujejo. To knjižico bo po zaključku razstave hranila Narodna galerija v svojem arhivu. Videli bomo vsaj, kaj bolj mika našo gospodo: umetnost ali rokoborba. V valitih, ki se baš razpošajajo, pravi Magolič, da bo to njegova zadnja razstava. Zato bo nastavlil slikam kar najnižje cene, da pa omogoči tudi manj imovitim ljubiteljem umetnin okrasiti si domove z originali, bo oddalil slike tudi na zmerne obroke. Ker so nam Magoličeva dela znana zlasti z njegove zadnje razstave 1926, ki je bila zaključena z najlepšim uspehom, mu želimo tudi zdaj ob 70letnici čim več uspehov.

—lj Zanimivo predavanje o prehrani rastlin. Sročil je predaval v nadaljevanju cikla predavanj travoskega društva »Merkur« v restavraciji Zvezda ravnatelj inž. Jakob Turk o prehrani rastlin. Predavatelja je številnemu občinstvu, ki redno poseja za zanimiva Merkurjeva predavanja, predstavil predsednik g. dr. Fran Windischer. Nato je predavatelj orisal nazorno in razumljivo pomen rastlin za ljudi, kako se rastlina hrani in kako se razvija ter raste in je se dodal zanimivo poglavje o zmojnih kulturnih rastlin ter o zmojnih. Predsednik dr. Fran Windischer se je predavatelju v imenu vseh zanimal s toplimi in iskrenimi besedami, občinstvo pa z navdušenim aplavzom. Podrobneje poročilo o tem zanimivem predavanju priložimo jutri.

—lj Plinsko predavanje in poizkušano kuhanje na plin je sročil pripravil mestna plinarska v šoli pri sv. Jakobu. Predavala in tudi praktično demonstrirala sta priznana večaka o plinski kuhinji g. in g. Edinger, ter sta v polni meri dokazala, kako se lahko in mora štediti, da je plinska kuhinja poceni. Kuhalo se je na štirih plinskih štedilnikih kosilo za 6—10 oseb in sicer večje in manjše obsežnosti. Vro kosilo je bilo gotovo v 20, drugo v 32, tretje v 43 in četr-

to v 55 minutah. Za prvo kosilo se je porabilo 0,3281 plina, t. j. Din 0,65, za drugo 7871 plina, t. j. Din 1,58, za tretje 8741 plina, t. j. Din 1,74 in za četrto 1,0781 plina, t. j. Din 2,15. Kuhale so se povsod štiri prikuhe, pečeno meso in pecivo. Vsa jedila so se navzočim gospodinjam dala pokusiti, ter moramo priznati, da so bila prav okusna, brez vsakega duba. Med kuhanjem je g. Edinger obširno obrazložil prednosti plinske kuhinje ter so navzoči izjavljali z zanimanjem sledili. Slična predavanja naj mestna plinarska tudi v bodoče priredi, za kar ji bodo gospodinje prav hvaležne.

—lj Sokol I. sporoča svojemu članstvu, da je umrl brat Rihard Fries, čegar pogreb bo v petek 28. t. m. ob 4. uri popoldne od tovarne za klet na Martinovi cesti na pokopališče pri Sv. Križu. Bratstvo članstvo vabimo, da se po možnosti udeleži pogreba (v civilu z znakom). Zdravo!

—lj Udrženje jugoslovenskih inženierjev in arhitektov — sekola Ljubljana, ima svoj 11. redni občni zbor v soboto 29. t. m. ob 19.30 v lastnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1-II.

—lj Društvo za raziskavanje jam ima svoj občni zbor jutri, dne 28. t. m. ob pol 19. v balkonski dvorani ljubljanske univerze. Po občnem zboru se vrši javno predavanje s skopičnimi slikami. Predava B. Komar o hidrografiji Loškega polja. Člani in prijatelji društva vabimo vabljeno.

—lj Občni zbor šentjakobske travoske Ciril Metodove podružnice se bo vršil v običajnim sporedom dne 28. t. m. ob 8. zvečer v gostilni Bergant v Trnovem. Prijatelji podružnice vabljeno. 236/a

—lj Orjem — Ljubljana. Danes ob 8. zvečer društveni stesnek v prostorih »Preporoda«. Opozarjamo zlasti tovariše pevce, da se sestanka udeležijo polnoštevilo.

Iz Celja

—c Spremembe v celjskem mestnem avtobusnem prometu. Ker ima proga Celje - Dramlji premejen promet, bo odslej vozil avtobus do Dramelj in nazaj je ob sredah in sobotah, vsakokrat dvakrat dnevno po sledečem voznem redu: Zjutraj odhod iz Celja ob 4.0, povratek iz Dramelj ob 5.45; opoldne kot dosedaj ob 12.25 odhod iz Celja in ob 13.05 odhod iz Dramelj. Ob ostalih dnevih odpade vsaka direktna avtobusna zveza Dramlje - Celje. Istočasno pa se uvedejo sledeče nove proge: Celje - Ljubčana zjutraj iz Celja ob 6.40, vozi skozi Trnovlje ob 6.52 in pride na Ljubčano (Ropan) ob 7.03. Povratek iz Ljubčane ob 7.07, vozi skozi Trnovlje ob 7.18 in pride v Celje ob 7.30. Popoldne iz Celja ob 10.1, Trnovlje 10.12, dohod v Ljubčano ob 10.23; nazaj iz Ljubčane ob 10.17, skozi Trnovlje ob 10.28, prihod v Celje 10.40. Le ob nedeljah vozi na tej progi avtobus zjutraj ob 5.50 iz Celja, skozi Trnovlje ob 6.02, v Ljubčano ob 6.13; povratek iz Ljubčane ob 6.15, skozi Trnovlje 6.26 in pride v Celje ob 7.38. Dalje obratuje le ob nedeljah in praznikih na tej progi avtobus popoldne: odhod iz Celja ob 12.25, v Trnovlje ob 12.37 in v Ljubčano ob 12.45; povratek iz Ljubčane ob 14.07, v Trnovlje ob 14.18 in prihod v Celje 14.30. Krožna proga Celje - Trnovlje - Ljubčana - Teharje - Celje obratuje vsak dan sledeče: iz Celja do Ljubčane po istem redu kot doslej, iz Ljubčane ob 18.30, v Teharje ob 18.53, v Celje ob 19. uri. Proga Celje - Teharje obratuje vsak dan popoldne: odhod iz Celja ob 9.40, prihod v Teharje ob 9.48; povratek iz Teharjev ob 9.49 in prihod v Celje ob 9.57.

—c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 1. aprila od 8. do 12. ure v posvetovalnici Gremija trgovcev v Celju. Razlagova ulica 8.

Sokol

— Mursko sokolsko okrožje. Tudi v novem Sokolu se sokolsko delo v našem okrožju zelo razvija. Vse je v pripravih za društvene nastope in na delni župni zlet, ki se bo vršil 1. junija v Murski Soboti, a v glavnem za Beograd. Tako tehnično! Prosvetno delo je dobilo na prvi seji društvenih prosvetarjev, ki se je vršila v sredo, 25. marca v Ljubljani pod predsedstvom okrožnega prosvetarja g. M. Tratarja v navzočnosti vseh prosvetarjev murskega sokolskega okrožja, pozitivno lice, saj je ravno ta stran sokolske vzgoje doslej — spala. Predelala se je prva okrožnica P. O. M. S. Z. in z njo vsa aktualna sokolska vprašanja prosvetno — upravne značaja. Načelno se je razlasilo tudi vprašanje obče prosvetnega dela s posebnim ozirnom na vzgojo sokolskega članstva skozi telovadnice in nato šele v narod z igrami, glasbo ter podobno. Prosvetari so preleto točno navodila in z njihovim delom se bo prosvetarstvo dvignilo iz dosedanjega mrtvila. S parolo: »Ne samo telovadbe telesa, ampak tudi duha v sokolske vrste!« je bila zaključena prva seja. Zdravo!

— Se o »Marici« v Ljutomeru. Nisem imel namena več pisati, a ker sem bil prisoten tudi pri tretji, to je zadnji predstavi, podajam še naslednje: Opereta je uspevala v vseh ozirih. Glasbeno se je izpopolnila in je zlasti orkester v pravem tempu zelo dobro rešil svojo nalogo. Glavne vloge so igrali — pevci podali v splošno zadovoljstvo navdušenega občinstva, ki je trikrat do zadnjega kotička napolnilo Sokolski dom. Zbor je bil dovolj uspešen. Režija dobra, le razsvetljava ni povsem odgovarjala zahtevam časa dejanja. Glede zračnih dvoranc bi priporočal v bodoče več pažnje. Predrdejev je posetila vsa Priekija od Ormoža do Gornje Radgoče ter vse Prekmurje. Pokazali ste, da zmorete mnogo, zato še k večjim uspehom! Vprihodnje pa še k narodni glasbeni igri.

— Sokolsko gledališče v Radovljici upripori prihodnjo nedeljo, dne 30. t. m. zvečer pasionatno legendo »Križaj gale«, ki jo je po nemškem originalu priredil za slovenske odre J. Spicar. Dejanje se vrši za časa trpljenja Gospodovega v Pilatosi hiši in na jeruzalemski ulici. Pri igri nastopi nad petdeset ljudi.

Dobro jutro

polepsša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

neobhodno potrebna vsaki dami. Koža jo takoj upija. Osvežuje in daje koži barvo alabastra. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno.

Vzemite jo vsako uro — ona je tajnost lepote.

Senesveti, nemaže

Krema medlo prirodne barve

Usodne številke in črke

Nekaj primerov, kako vplivajo na življenje ljudi poedine številke, črke in dnevi v tednu

Italijanski pisatelj Americo Scarlati, ki navdušeno zbira zgodovinske znamenitosti, je izdal v turinskem založništvu Udet knjižico »Curiosita storiche«, iz katere navajamo nekaj zanimivih dokazov o vplivu nekaterih števil, črk in dni v tednu na življenje slavnih mož.

Posebno kabalistična mora biti sedmica, — piše Scarlati, — ki je igrala odločilno vlogo v življenju mnogih slavnih mož, med drugimi tudi znanega rimskega tribuna Coly di Rienzo. Skozi njegovo življenje se vleče neskončna veriga usodnih sedmic. Naj samo omenim, da je bil 7 mesecev tribun Rima, da je živel 7 let v izgnanstvu in da je bil umorjen 7 tednov po povratku iz izgnanstva. Enako kabalistična je tudi številka 13, katere tajni vpliv se je pokazal v življenju mnogih slavnih mož, zlasti Richarda Wagnerja. Wagner je bil rojen 1. 1813, njegovo krstno in rodbinsko ime je imelo 13 črk, zložil je 13 oper, največji uspeh je dosegel z opero »Tannhäuser«, katere premijera je bila 13. dne v mesecu in umrl je 13. februarja 1883.

V življenju drugih ljudi pa igrajo tajno vlogo poedine črke. Črka M. je imela velik vpliv na življenje obeh Napoleonov. K porazu Napoleona I. sta mnogo pripomogla Marija Louisa in Metternich. Prvo sovražno mesto, kamor je vkorakal Napoleon I., je bil Milan, zadnje pa Moskva. In kakor je Maringo utrdil njegovo slavo, tako je Moskva prestigla nit njegove sreče. Napoleona je izdal Moreau, zadnja njegova zvesta tovariša na otoku Sv. Heleni sta bila Monthalon in zvesti sluga Marchand. Najboljši maršali slavnega Korzičana so bili Massena, Mortier, Marmont, Macdonald, Moncey in Marat. V Napoleonovi armadi je bilo najmanj 26 generalov, katerih priimki so se začeli s črko M.

Črka M je igrala čudno vlogo tudi v življenju Napoleona III., ki se je oženil z grofico Evgenijo de Montio. Njegov najboljši prijatelj se je pisal Morny. V Italiji je vodil armado Napoleona III. Mac-Mahon. Prvo bitko je dobil pri Magenti, drugo pri Marignanu in kot zmagovallec je vkorakal v Milan. Tretjo bitko je dobil pri Solferinu nad Miniciem in ustavil se je pred Mantovo. Slednjič mu je pa postala črka M usodna. Maksimilijan in Mehiko sta pomenila začetek njegovega poloma. Francoska vojska, ki je korakala proti Magonzi, je bila odbita na reki Moseli. Po izgubi Metzja je bil Napoleon III. poražen pri Sedan nad Moso in sicer po Moltkejevi zaslugi.

S tem pa še ni izčrpan pregled kabalističnih vplivov. Nekateri se nanašajo tudi na poedine dneve v tednu. V petek je odplul Kristof Kolumb na svojo slavno pot, katere posledica je bila odkritje Amerike, v petek je bila njegova znamenita vožnja po morju zaključena. In zopet je bil petek, ko je dvignil Kolumb v pristanišču na otoku Guanahani jadra, da se vrne z veselo novico o odkritju novega sveta v do-

movino. Čudno naključje je hotelo, da ga je zalotil vihar in da je pristal v Palosu v petek namesto v četrtek. In tako je postal petek, ki je veljal poprej za nesrečen dan, zgodovinsko srečen dan.

Tudi torek igra v življenju nekaterih ljudi odločilno vlogo. Eden najslavnejših Angležev, Thomas Beckett, veliki kancelar in canterburyški nadškof, je bil rojen in krščen v torek in v torek je videl v duhu, kako ga mučijo. In ko ga je dal kralj Henrik II. iskat, da ga pošlje na morišče, je pobegnil v torek iz Northamptona, v torek je prišel na francoska tla in v torek se je zopet vrnil v Anglijo, kjer je bil 27. decembra 1170 ubit. In dan njegove smrti je padel zopet na torek. Pozneje je bil proglašen za svetnika in njegove zemске ostanke so odkopali zopet v torek.

Iz gledališke pisarne

Drama

Gostovanje Narodnega divadla v Ljubljani. Dne 2. in 3. aprila bodo gostovali v Ljubljani člani Narodnega divadla v Pragi. Poleg že znanih umetnikov, gospe Dostolove ter gospodov Vydra in Voite, ki so lani zadivili našo publiko, se nam letos predstavita tudi gđ. Scheinplugova. Gospodična Scheinplugova se nam predstavi kot igralka in kot pisateljica s svojo komedijo »Laska neni vsecek«. Poleg te komedije bodo igrali tudi prvi del Strindbergove drame »Smrti ples«.

»Glavni dobitek«. Abonente B opozarjamo, da imajo danes »Glavni dobitek«. — Ker je še dovolj mest na razpolago, opozarjamo na to ponovitev tudi ostalo občinstvo. Za »Glavni dobitek« se zanimajo sedaj tudi še ameriški odri in je zastopnik slovenskih odskih organizacij v Ameriki predložil gospodu Lipahu zelo laskavo ponudbo. Cene so normalne dramске.

Opera

Danes se poje velika Wagnerjeva opera »Valkira«. Nastopijo: ga. Thierrijeva, gđ. Majdičeva, ga. Stagliarjeva, gg. Marček, Primožič, Rumpel, dalje dame: Poličeva, Ribičeva, Spanova, Strniševa, Ramičkova, Jermanova in Gerlovičeva. Predstava se vrši za abonma D. Dirigent ravnatelj Polič, režiser g. Krivecki.

Jutri se poje za abonma reda A Joh. Straussa opereta »Netopir«. V glavnih partijah nastopijo ga. Poličeva, gđ. Majdičeva ter gg. Peček, Gostič, Drenovec, Janko, Mohorič, Povhe, Simončič in drugi. Dirigent g. Neffat.

V soboto se poje Puccinijeva opera »Boheme«, v nedeljo 30. t. m. pa prvič v tej sezoni »Cigan barons«.

SENTJAKOBSKI GLEDALSKI ODER.

Ljubka veseloigra »Reyna kakor cerkevna miš« se bo ponavljala v soboto 29. in v nedeljo 30. marca predvidoma zadnjič v tej sezoni na šentjakobskem oderu. Veseloigra je dosegla velik uspeh in je imela dosedaj pet razprodanih dvoran. Odišna je gđ. Baranova v naslovni vlogi, dalje energični predsednik banke g. Milan Kosak, nadsv. komični grof Thalhheim g. Lavrič, prijetna stenotipistinja gđ. Pirčeva in drugi. Ne zamudite prilike videti to lepo igro. Vstopnice se dobje v trgovini g. Miloša Karmičnika na Starem trgu.

Edgar Wallace:

Vrata izdajalcev

Roman

Grahamu se je zdelo, da doni globok, hropeč glas od nekod iz podzemlja. Kapitan se za Grahama sploh ni zmenil. Graham je priklimal in odšel za njim iz točilnice. Dolgo sta korakala skupaj molče. Pot ju je vodila proti Silvertownu in šele ko sta prispela v zapuščeno stransko ulico, se je orjaku razvezal jezik.

— Gospod mi je dejal, da bi radi ključ od vrat kabine. To se pravi vreči denar proč, toda naj bo dobite ga prav tako, kakor ročno blagajno. Pošljete mi oboje k Tigleyu na Little Perch Street. On vodi moje posle. Za vašo udobnost bo poskrbljeno. Toda ne pozabite, da »Pretty Anne« ni »Mauretania«. Moj princip je: mnogo in dobro jesti. Igrate jukr?

Graham ni znal igrati jukra in kapitan je godrnjal, da je premalo izobražen. — Prinesite s seboj nekaj knjig. — mu je svetoval. — Moji dečki malo čitajo in tudi jaz nisem navdušen za knjige.

— Kdaj pa odpotujete? — je vprašal Graham.

Eli Boss ga je pogledal po strani. — Menda ste hoteli reči, kdaj odplujete sami, — je zamrmral. — Okrog šestindvajsetega?

Hallowell ni imel pojma o odhodu ladje in neprijetna mu je bila zavest, da je določen dan že na pragu.

— Tako nekako, — je pritrdil.

Malo guga se na morju. — je dejal kapitan o svoji ladji. — toda ob vsakem vremenu bi jo označil kot prima. Mnogo jesti in dobro. To ni prazno besedičenje. Svetoval bi vam, tudi prinesiti na krov pišče. Če me zebe si pomagam z brinjevcem in rumom. Izpraznil sem Joevo kabino. — Joe je moj strojnik — za kapitanskim mostičkom. To je najlepša kabina na moji ladji, samo vroče je v nji ko v peklju.

— Električno pahljačo si omislil, — je dejal Graham in kapitan se je zasmejal. — Električne gotovo ne. Čemu neki? Za take reči ni moja ladja — to so prismođarije. Zame je petrolej dovolj dober. Kupil sem sicer dinam, pa ne deluje. Dinamo pomeni paro, para premorem premorem pa denar.

Vrnil se je k prvotnemu predmetu pogovora. — Joe bo smrčal pri meni. Fred si pa postelje v poveljniški kabini. Rad ima vsak svojo kabino, toda za vašo udobnost stonimo vse, kar moremo. — Kaj bom oba pregnal?

Samo Joea preženete, je odgovoril kapitan. — Fredovo kabino rabim za .. Graham je slišal, kako je kapitan zadržal v grlu besedo, kakor da se je še

pravočasno spomnil, da ne sme izdajati tajne.

— Zakaj plujete v Indijo po sneg? — je vprašal Grahama. — V Bremenu ga dobite kolikor hočete. Pripeljal sem ga za milijon dolarjev v Buenos Aires in to je bilo lahko.

Ustavil se je na koncu ulice potisnil je roke globoko v žep in se ozrl na spremiljalca.

— Zdaj pa pojdem, — je dejal. — Ne pozabite na Tigleya na Little Perch Streetu. Pred vam pribije ključavnico. — Umolknil je, kakor da bi se hotel nečesa spomniti, potem je na zagodrnjal »pustimo to za pozneje« in krenil na drugo stran ulice.

Graham se ni dobro spoznal v Canning Townu in v strahu, da bi ne zašel, se je vračal po poti, po kateri je bil prišel.

Na koncu dolge in tihe ulice je krenil proti Victoria Dock Roadu in prispel v to živahno ulico v trenutku, ko so odhajali ljudje iz kina. Komaj se je prerinil skozi množico, hitel je čez železniški most in počakal v prostorni ulici na avtobus, ki naj bi ga odpeljal skozi Blackwall Tunnel.

Blizu je bilo postajališče, kjer so se avtobusi ustavljali, da nabere občinstva. Videč, da je prezrl prvi avtobus, se je obrnil in korakal počasi nazaj. Komaj je pa prispel do gruč ljudi, čakajočih na avtobus, je zagledal debeluhasto žensko. Hitro se je obrnila, vendar pa ne dovolj hitro. Graham je zagledal širok, dolg nos in nepozabno brado. Spoznal je žensko in srce mu je začelo na vso moč utripati. Bila je detektivka Ollorbyjeva.

X.

Prispel je v Greenwich, poiskal je svoj avto in predno se je odpeljal v Cobham, je začel iskati telefonsko govorilnico, iz katere bi mogel ob tej pozni uri govoriti. Poklical je številko Mousetrap Cluba. Trayne je bil tam in kmalu je stal pri telefonu.

— Danes sem videl našo dobro prijateljico, je dejal Graham previdno. — Saj se spominjate one ženske, katero smo videli, ko smo pogledali skozi okno, je-li?

— Gospa O? — je vprašal Trayne, in ko mu je Graham pritrdil, je pripomnil: — Kje je bila?

— V Canning Townu. Zdi se mi, da me je zasledovala.

Trayne je dolgo molčal. — Krenite na zapad. Pridruživ se vam nekje na Wardour Streetu. Je avtomobil zaprt? Dobro. Pričakujem vas čez dvajset minut.

Graham je krenil dalje in čim je zagledal na Wardour Streetu svojega gospodarja, je zadržal avto in Trayne je prisedel.

Regent's Park-Outer Circle, — je zapovedal Trayne in molčal, dokler avtomobil ni drvel po samotni cesti. — Zdaj mi pa povejte vse o tej ženski.

Gandhi, vodja Indov

Gandhi kot študent v Londonu — Gandhijeva fizična energija in odpornost

Pred 40 leti je sprejela vdova v West Kensingtonu kot podnajemnika mladega Inda, ki se je imenoval Mohandas Karamchand Gandhi. Prispel je iz Anglije v Bombay mesec dni po prej, pa se je mudil pri svojih prijateljih v Richmondu, predno se je nastanil v tem stanovanju, kjer je hotel ostati ves čas svojih študijskih let. Gospodinja je nekoliko skrbela, ko ji je najemnik povedal, da je vegeterijanec in da torej ne sme jesti običajnih mesnih jedi. Vegeterijanstvo je bilo takrat v Angliji novost in mladi indijski študent se je zelo ogreval zanj.

Vdova je bila zelo prijazna. Objubila je študentu potrditi se, da bo zadovoljen. V marsičem je bil Gandhi podoben drugim mladencem, ki prihajajo iz Indije v London, da se seznanijo z evropsko kulturo in civilizacijo. Toda on je prihajal iz čisto posebnega kotička. Rojen je bil v Porbandaru severno od Bombaya. V tem slikovitem kraju je prebivala njegova rodbina. Prvotno so bili Gandhijevi predniki trgovci, pozneje so se pa povzpeli do dednih ministrov dotičnega kraja. Že v zgodnji mladosti je spoznal Gandhi ideje in ideale, ki so ga ločili od tovarišev in mu pridobili simpatije londonske gospodije.

Kljub svoji bolehnosti in poslednemu vegeterijanstvu se je skušal Gandhi prilagoditi londonskim običajem. Nosil je visok ovratnik, cilindar in obleko, kupljeno v eni največjih modnih trgovin. Ojunačil se je celo nositi frak. Učil se je plesati, igrati na violino in nastopati na govorniškem odru. Ker pa ni imel smisla za ritem, je ples kmalu opustil. Knjiga o govorništvu ga je kmalu nehala zabavati in tudi svojo violino je čez tri mesece prodal v spoznanju s svojim učiteljem, kakor je sam hudomušno pravil. Pač pa je imel uspeh pri študiranju prava. Navezal je plaho in nedolžno prijateljstvo z angleškimi dekleti, a čim se je začel batiti, da bi se mogla razviti iz prijateljstva ljubezen, je delikatno priznal, da je zapustil v Indiji ženo z otročkom. Seznanil se je tudi z znano teozofko Blavatsko, toda teozof ni hotel postati. Bil je tudi v avdienci pri kardinalu Manningu, kateremu se je za prijaznost lepo zahvalil.

Kardinal seveda ni slutil, da postane ta pohlevni indijski mladenič kmalu znan po vsem svetu in da bodo njegove izjave oddajali po radiu. Zdaj se zdi Gandhi v evropski obleki neverjeten, če vidimo sliko, na kateri sedi suh možič s prekrižanimi nogami, kakor Buddha. Toda sedanjí Gandhi je tak, kakršnega nam kažejo njegove zadnje slike. Njegova fizična energija v slabotnem telesu je presenetljiva. Hrani se z mlekom in rižem, a še tega poje

zelo malo. Vstaja zgodaj in tudi spat hodi zgodaj. Živi kakor puščavnik, mnogo premišljuje na samem in vzpodbuja svoje učence. Pred leti je imel vnetje slepiča in angleški kirurg mu je rešil življenje. Od tistega časa sta z Gandhijem najboljša prijatelja.

V Južni Afriki, kjer je izvrševal odvetniško prakso, je imel nažrežje življenja. Lahko bi nosil burska vojaška odlikovanja, ker je doživel marsikaj kot vodja ambulančnega zbora v teh krajih. Med svetovno vojno je pa vodil indijski ambulančni zbor. Med indijskim kongresom, ki se je vršil lani v decembru v Lahori, je prestal vse fizične napore mnogo bolje nego njegovi mladi tovariši, čeprav je star že nad 60 let. S kongresa se je vračal v prenapolnjenem vagonu III. razreda, v katerem je prečepel dve noči in en dan in skoro nepretrgoma polemiziral z mladimi opozicijonci, ki so trdili, da je njegova filozofija preveč popustljiva.

Doslej je bil Gandhijev kredo izogibati se vsakega nasilja. To ga je zavajalo v nedolodnost, depresijo in poraze. Tudi Indiji se še vedno pripravljajo o tem, je-li Gandhi politični vodja ali pa samo politični svetnik in fantast. Sklicuje se na enostavne metode preteklosti in je do skrajnosti moderen v rabi modernih sredstev — avtomobila, telefona, brzojave in radia. Celotno aeroplanom se rad dvigne v zračne višave. Z indijskim podkraljem lordom Readingom je pogosto polemiziral in šele zadnje čase je prekinil z njim vse stike. Odrkel je sodelovanje na posvetovanjih, katerih namen je bil poravnati vsa sporna vprašanja in doseči neposredni sporazum med zastopniki Indije in Anglije glede nove indijske ustave.

Ljubček svoje tašče

Ključavničar Alojz Sprušinsky v Gbelih na Češkoslovaškem je imel že rred poroko ljubavno razmerje z lastno taščo, kateri je ostal tudi po poroki zvest. Zena mu je to večkrat očitala in zagrozila, da ga zapusti. Tudi mati mu je očitala, da ji dela sramoto. Mož se pa za očitke ni zmenil in je navdušeno lažil za svojo taščo.

Te dni so ga zopet zalotili pri tašči in žena ga je pošerno ozmerjala. Prišlo je do javnega škandala in to je močakarja tako razjezilo, da je sklenil ustreliti svojo ljubico in sebe. Kupil je revolver in v nedeljo po obnoči je odšel v stanovanje svoje tašče, žena in mati sta mu pa skrivaj sledili. Predno je mogel izvršiti svoj naklep, sta potrkali na okno. Sprušinsky je šel pogledat, kdo trka, tašča je pa zaklenila za njim vrata. Na dvorišču je nastal med sinom in materjo hud prepir, med

katerim je sin večkrat ustrelil. Druga krogla je zadela njegovo mater in jo lahko ranila. Sprušinsky je odšel zjutraj sam na orožniško postajo, kjer so ga aretirali. Priznal je, da je hotel svojo mater ustreliti.

Čudovita karijera

Angleški kralj je podelil poslancu delavske stranke Jamesu Brownu častni naslov tajnega svetnika. S tem najvišjim državnim odlikovanjem je kronana romantična življenjska pot moža, ki je preživel znaten del svojega življenja v veliki bedi. Brown je bil prvotno rudar in pogosto je bil brez dela. Njegova sreča je bila, da je bil že po naravi določen za delavskega voditelja. Kmalu je zaslovel med delavstvom kot dober govornik in zaščitnik delavskih pravic. Izvoljen je bil za poslanca delavske stranke in s tem se je pričela njegova karijera.

Leta 1924 je zastopal kralja na koncilu škotske cerkve. To je izredno visoko odlikovanje, katerega so bili deležni doslej samo člani najvišje aristokracije. Brown in njegova soproga sta kmalu dokazala, da znata nastopati tudi kot plemiča. Kljub visokemu odlikovanju stanuje Brown skromno v pritični hišici, ker hoče ostati zvest navadam iz časov, ko je bil še siromašen rudar.

Dragocena žara

Svet ali bolje rečeno sin avtomobilskega kralja Forda Edsel Ford je ob zelo dragoceno zgodovinsko znamenitost, za katero je plačal Ford pred leti 50.000 dolarjev ali 2.800.000 Dm. Gre za znamenito rhaško žaro.

Ta žara izvira iz 14. stoletja in našli so jo v perzijskem mestu Rhagesu. Na obeh straneh so bili krasno izdelani reliefi kraja in kraljice. Kot umetniška je bila žara res zelo dragocena. Razbil jo je sluga, ki se je tako nerodno sukal okrog stojala, da je zadel žaro s komolcem. Padla je na tla in se razletela na drobne koščke tako, da je ne bo mogoče zlepit. V trenutku je ostalo od 50.000 dolarjev samo nekaj čepin brez vsake vrednosti.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Srečke drž. razr. loterije za IV. razred

Obnovite jih pravočasno. Zbiranje se bo vršilo dne 8. aprila in je časa za obnovo samo do 6. aprila. Torej pozor!

So dospele

Zadružna hranilnica r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, zdravega in poštenega, od 15 do 16 let starega, sprejemem takoj v trgovino mešanega blaga. — Ponudbe na naslov: Feliks Pozné, Oplotnica. 1229

Pletilni stroji

Jacquard, velik 10/80, petnit-nih vodov, 5 Jacquard karte na 8 ključev S. & D. 10/80 Popp 5/40 in 10/80 2aitna voda Iberwendli za šivanje trikotaže, navijalnica, 12 vreten, malo rabljena izpod cene naprodaj. — M. Klemen, Zagreb, Vlačka 68. 1228

Majhno posestvo

obstoječe iz hiše, gosp. poslopja, 4 oraloj nlive in hoste, ob glavni cesti, tik šole in cerkve, pripravno za obrtnika ali vpokojence, prodam za 45.000 Din v Leskovcu pri Ptuj. — Pojasnila daje Franc Zerk, trgovec, Sv. Barbara v Halo-zah. 1227

Špeciialna delavnica

za previjanje elektromotorjev, transformatorjev in vseh električnih aparatov P. PERČINIČ, elektrotehnično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska 16 (Restavracija pri Leva). 1190

Opremljena soba

s posebnim vhidom se odda. — Mestni trg 18/III. 1202

Dame pozor!

Najnovejši spomladanski raznovrstni modelni kroji po meri se izvršujejo v krojnem učilišču, kjer se tudi vrši redni pouk damskih oblek. Izdelujejo se tudi po najnovejših modelnih krojih plašč, kostumi, obleke itd. pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja. Roza Medved, Mestni trg 24, III. n. nasproti magistrata. 1164

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri RUDOLF SEVER Mariljin trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

Zelodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkostem želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani. 87-L

Rdeče vino

letnik 1929 za Din 4.— belo vino letn. 1928 od Din 5.25 naprej pošilja Alojz Krainz, vinogradnik, Ljutomer. 1158

Likanje moške ali damske obleke 18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne

WALLET EXPRESS, LJUBLJANA Stari trg 19.

Po obleko se pošlje na dom. 1102

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Na obroke

kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detajlnih trgovcev, Cigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno. 34/T

Eleganten gospod si nabavlja svoje potrebščine edino le pri nas!

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarov. Otroški vozički od najprostejšega do najfinjšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava Slovenskega Naroda,